

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä kielten ja viestinnän opiskelusta moniammatillisissa ryhmissä

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa (JAMK) toteutettiin vuosina 2017–2019 kokeilu, jossa suomenkielisten ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmien opiskelijat opiskelivat englantia, ruotsia ja viestintää moniammatillisissa ryhmissä. Ennen kokeilun alkua kerättiin JAMKin kielikeskuksen henkilöstöltä näkemyksiä muutoksen mahdollisuuksista ja uhkakuvista. Nämä näkökulmat on raportoitu Kieliverkoston Kieli, koulutus ja yhteiskunta -verkkolehdessä maaliskuussa 2018 (Pollari & Kotikoski 2018a). Nyt raportoitavana on opiskelijoiden näkemyksiä englannin, ruotsin ja viestinnän opiskelusta monialaisissa ryhmissä. Opiskelijapalaute on kerätty kyselyllä vuonna 2018, kun kokeilua oli edennyt reilu vuosi. Kyselyn päätuloksena oli, että suurin osa vastaajista piti opiskelua monialaisissa ryhmissä mielekkäänä. Sittemmin tämä työskentelytapa on vakinaistunut JAMKin suomenkielisissä ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmissä.

Julkaistu: 10. helmikuuta 2021 | Kirjoittanut: Pirkko Pollari

Johdanto

Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) kielikeskuksen päätehtävänä on vastata eri tutkinto-ohjelmiin kuuluvien kieli- ja viestintäopinnot suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista. Kielikeskus osallistuu myös hanke- ja kehittämistoimintaan. Vuonna 2017 kielikeskus aloitti kaksivuotisen kokeilun, jossa kaikille suomenkielisten ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmien opiskelijoille suunnatut kieli- ja viestintäopinnot (Työelämän englanti, Työelämän ruotsi ja Työelämän viestintä) toteutettiin moniammatillisissa opiskelijaryhmissä (ks. esim. Pollari & Kotikoski 2018a). Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelija opiskelee ryhmässä, jossa on eri tutkinto-

ohjelmien opiskelijoita, ei siis vain oman ammattialan opiskelijoita. Lisäksi opiskelija valitsee itselleen kielikeskuksen tarjonnasta sopivimmat opintojaksot ajankohtineen ja toteutusmuotoineen (esim. monimuoto-, verkko-, kontaktiopetus) ja ilmoittautuu opintojaksoille.

Ennen kokeilua kieli- ja viestintäopinnot toteutettiin JAMKissa siten, että ammattikorkeakoulun eri yksiköiden tutkinto-ohjelmat tilasivat kielikeskukselta kerran vuodessa tulevalle lukuvuodelle tarvitsemansa englannin, ruotsin ja viestinnän opintojaksot ja niiden ajoitukset. Tällainen tilauspohjainen malli osoittautui kuitenkin vähitellen haasteelliseksi toteuttaa. Jos esimerkiksi opiskelija jäi pois oman alansa opintoryhmälle ajoitetulta englannin kielen opintojaksolta, hänen oli odotettava seuraavaa oman alansa toteutusta jopa vuosi. Tämä viivästytti opiskelijoiden valmistumista. Lisäksi opiskelijat toivoivat enemmän joustavuutta niin opiskelun toteutustapojen kuin aikataulujenkin suhteen: osa opiskelijoista hakeutuu mieluummin kontaktiopetukseen ja opiskelee kampuksella päiväsaikaan, osa taas opiskelee työnsä ohessa iltaisin ja silloin etänä verkon välityksellä. Myös hallinnollisesta näkökulmasta tilanne oli haasteellinen, koska opintojaksoilta pois jääneet opiskelijat kuormittivat huolestuneilla viesteillään hallinto- ja opetushenkilökuntaa, mikä vaikutti työhyvinvointiin heikentävästi. Kokeiluun motivoivat siis lähinnä hallinnolliset syyt, mutta siinä mahdollistui myös pedagoginen kehittäminen.

Kokeilun alkaessa: uhkia ja mahdollisuuksia opiskelijoille

Ennen kokeilun aloittamista JAMKin kielikeskuksen henkilöstö (n=24) pohti syksyllä 2017 SWOT-kyselyn avulla muutokseen liittyviä vahvuuksia, mahdollisuuksia, heikkouksia ja uhkia (ks. Pollari & Kotikoski 2018a, 2018b) sekä omasta että opiskelijoiden näkökulmasta. Opiskelijoille kokeilun nähtiin antavan erilaisia mahdollisuuksia, kuten esimerkiksi se, että opiskelijoiden valinnanmahdollisuudet kieli- ja viestintäopinnoissa kasvavat, opiskelijat voivat tutustua paremmin muiden tutkinto-ohjelmien opiskelijoihin ja ryhmädynamiikka paranee. Huolta sen sijaan herätti se, että opiskelijat saattavat jättää kieli- ja viestintäopintonsa suorittamatta, koska niitä ei ole etukäteen aikataulutettu opiskelijoiden lukujärjestyksiin. Opiskelijat eivät välttämättä osaa itsenäisesti hakeutua ja ilmoittautua opintojaksoille. He voivat myös joutua kieltenopetuksen vuoksi siirtymään kampukselta toiselle, mikä vie aikaa. Lisäksi oman ammattialan terminologiaan ja sanastoon tutustuminen voi jäädä monialaisissa ryhmissä niukemmaksi. (Pollari & Kotikoski 2018a.)

Opiskelijoiden näkemyksiä kokeilusta

Pyysin JAMKin opiskelijoilta opiskelusta moniammatillisissa ryhmissä kirjallista palautetta joulukuussa 2018, kun kokeilua oli edennyt reilun vuoden verran (ks. Pollari & Kotikoski 2019). Sähköinen kysely suunnattiin suomenkielisten ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmien opiskelijoille, jotka olivat suorittaneet kieli- ja viestintäopintoja eri tutkinto-ohjelmista tulevien opiskelijoiden kanssa syyskuusta 2017 joulukuuhun 2018. Kysely koostui neljästä avokysymyksestä, joissa kysyttiin englannin, ruotsin ja viestinnän opintojaksoille hakeutumisesta ja ilmoittautumisesta, opiskelun eduista ja haasteista moniammatillisissa ryhmissä, näkemyksiä opintojaksojen sisällöistä

ja opintotehtävistä sekä kehittämideoita kielten ja viestinnän opetukseen. Kyselyyn vastasi 97 opiskelijaa. Kyselyn avoimiin kysymyksiin oli vastattu hyvin kattavasti ja vain muutama vastaaja oli jättänyt yksittäiseen avokysymykseen vastaamatta. Avovastaukset käsiteltiin luokittelemalla ne ryhmiin vastausten sisällön mukaan. Kyselyyn vastaajat saattoivat ilmoittaa kyselyn yhteydessä, mikäli suostuivat myös haastateltaviksi. Haastattelulla haluttiin saada tarkemmin kartoitettua opiskelijoiden opiskelukokemuksia moniammatillisissa ryhmissä. Haastateltavia oli 3 ja heidän kanssaan käytiin läpi samat asiat kuin kyselyssä.

Suurin osa opiskelijoista (n=78) oli sitä mieltä, että kielten ja viestinnän opintojaksotarjonnan löytämisessä, opintojaksojen valinnassa ja opintojaksoille ilmoittautumisessa ei ollut ongelmia. Haasteita oli ollut jonkin (n=17) verran ja ne olivat pääsääntöisesti liittyneet siihen, että verkko-opintojaksot olivat täyttyneet nopeasti ilmoittautuneista eikä vapaita paikkoja enää ollut. Opiskelijoiden oli siis etsittävä muita vaihtoehtoja tarjonnasta. Muutamit opiskelijat ilmoittivat, että heillä oli ollut ongelmia sovittaa kieli- ja viestintäopinnot aikatauluunsa. Ennen kokeilua ilmennyt kielikeskuksen henkilöstön huoli siitä, että opiskelijat eivät pystyisi huolehtimaan kieli- ja viestintäopintojen suorittamisesta, ei tämän kyselyn vastauksissa tullut ilmi.

Opiskelusta moniammatillisissa ryhmissä puolet vastaajista (n=49) näki eduksi sen, että nyt oli mahdollisuus tutustua uusiin opiskelijoihin ja heidän ammattialoihinsa. Erityisesti etuina pidettiin tutustumista toisella ammattialalla käytettävään sanastoon ja erilaisiin näkemyksiin. Vain yksi vastaaja oli sitä mieltä, että moniammatillisessa ryhmässä työskentelystä ei ollut mitään hyötyä ja 17 vastaajaa katsoi, ettei sillä ollut merkitystä, opiskeleeko oman alan opiskelijoiden kanssa vai ei. Moniammatillisessa ryhmässä työskentelyn haasteena pidettiin (n=20) yhteisen ajan löytymistä ryhmätöihin oppituntien ulkopuolella, koska eri alojen opiskelijoilla on erilaiset aikataulut. Lisäksi pienehkö joukko vastaajia (n=8) katsoi, että alakohtaiseen sanastoon perehtyminen jäi liian niukaksi. Oman alan terminologiaan ja sanastoon tutustuminen ja niiden hyödyntäminen eivät jääneet pois englannin ja ruotsin opintojaksoilta, vaan opintotehtävissä opiskelijoiden oli edelleen huomioitava oma ammattialansa. Kielitaidoltaan heikommalle opiskelijalla tämä saattoi kuitenkin olla haasteellista.

Kyselyyn vastaajilla oli myös mahdollisuus kommentoida opintojaksojen sisältöjä ja opintotehtäviä sekä antaa kehittämideoita kielten ja viestinnän opetukseen. Näihin avokysymyksiin annetut vastaukset eivät tuoneet esille mitään merkittävää moniammatillisissa ryhmissä työskentelyn kehittämiseksi. Vastauksissa kommentoitiin lähinnä opintotehtävien laajuutta, määrää, helppoutta tai vaikeutta. Moniammatillisissa ryhmissä työskentely ei siis opiskelijoiden näkökulmasta herättänyt voimakkaita reaktioita puolesta tai vastaan.

Kolmen haastateltavan näkemyksistä työskentelystä monialaisissa ryhmissä tuli erityisesti esille se, että eri tutkinto-ohjelmien opiskelijoiden kanssa opiskelu parantaa oppitunneilla huomattavasti opiskelurauhaa. Syynä tähän on se, että muita ryhmässä olevia opiskelijoita ei välttämättä tunneta ja halutaan näyttää, että oman ammattialansa edustajana osaa opiskella vastuullisesti. Yksi

haastateltava myös totesi, että moniammatillisissa ryhmissä työskentely on nykyaikainen tapa toimia, koska työelämässäkin on osattava toimia sellaisten ihmisten kanssa, jotka eivät välttämättä tunne toisen ammattialaa ja siksi asioita on osattava selittää heille eri tavoin. Haastateltavien mielestä opinnoissa olisi oltava enemmän arkitilanteiden harjoittelua englanniksi, koska oman alan erityissanaston oppii muutenkin opintojen myötä. Sen sijaan potilaan tai asiakkaan kanssa arkisista asioista puhumisen harjoittelu jää kieliopinnoissa vähäiseksi.

Yhteenvetoa

Kokeilu kielten ja viestinnän opiskelusta monialaisissa ryhmissä päättyi keväällä 2019. Sekä tässä raportoimani opiskelijapalaute että Kotikosken kielikeskuksen henkilöstöltä vuosina 2017 ja 2018 keräämät SWOT-palautteet (ks. Pollari & Kotikoski 2019) ovat olleet niin rohkaisevia, että kokeiltua toimintamallia päätettiin jatkaa. Myös JAMKin johtoryhmä on arvioinut kokeilusta saatuja tuloksia ja vahvistanut uuden toimintatavan. Tavoitteena on siirtyä kielten ja viestinnän opiskeluun monialaisissa ryhmissä myös englanninkielisissä ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmissa vuonna 2021. Moniammatillisuuden tukeminen on linjassa myös ammattikorkeakoulun strategisten ja pedagogisten tavoitteiden kanssa (ks. JAMKin pedagogisten periaatteiden tarkoitukset ja ydinperiaatteet 13.6.2017; Osaaminen kilpailukyvyksi - Jyväskylän ammattikorkeakoulun strategia 2020–2030). Vaikka onnistuneen kokeilun myötä vakiintunut tapa järjestää kielten ja viestinnän opetusta monialaisissa ryhmissä on toimiva, niin sekään ei ole muuttumaton. Esimerkiksi tämänhetkinen koronatilanne on vauhdittanut digitalisaatiota ja ”pakottaa” yhä enemmän etsimään ja kehittämään joustavia tapoja opiskella kieliä sekä hyödyntämään korkeakoulujen välisiä mahdollisuuksia ristiinopiskeluun.

Pirkko Pollari, FT, työskentelee päällikkönä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kielikeskuksessa.

Lähteet

JAMKin pedagogisten periaatteiden tarkoitukset ja ydinperiaatteet

13.6.2017. Saatavilla: <https://opinto-oppaat.jamk.fi/globalassets/opinto-opas-amk/opiskelu/pedagogiset-ja-eettiset-periaatteet/pedagogiset-periaatteet-13062017.pdf> (<https://opinto-oppaat.jamk.fi/globalassets/opinto-opas-amk/opiskelu/pedagogiset-ja-eettiset-periaatteet/pedagogiset-periaatteet-13062017.pdf>)

Osaaminen kilpailukyvyksi - Jyväskylän ammattikorkeakoulun strategia 2020–

2030. Saatavilla: https://www.jamk.fi/globalassets/tietoa-jamkista--about-jamk/tutustu-jamkiin/jamk_strategia_2020-2030.pdf (https://www.jamk.fi/globalassets/tietoa-jamkista--about-jamk/tutustu-jamkiin/jamk_strategia_2020-2030.pdf)

Pollari, P. & Kotikoski, T.-H. 2018a. Valmentako moniammatillinen kielten ja viestinnän opiskelu tulevaisuuden työelämatarpeisiin? *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 9 (1). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2018/valmentako-moniammatillinen-kielten-ja-viestinnan-opiskelu-tulevaisuuden-tyoelamatarpeisiin> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2018/valmentako-moniammatillinen-kielten-ja-viestinnan-opiskelu-tulevaisuuden-tyoelamatarpeisiin>)

Pollari, P. & Kotikoski, T. 2018b. Language education culture and practice under change at JAMK Language Centre. Teoksessa P. Taalas, J. Jalkanen, L. Bradley & S. Thouésny (toim.) *Future-proof CALL: language learning as exploration and encounters – short papers from EUROCALL 2018*, 261–265. Research-publishing.net. Saatavilla: <https://doi.org/10.14705/rpnet.2018.26.847> (<https://doi.org/10.14705/rpnet.2018.26.847>)

Pollari, P. & Kotikoski, T. H. 2019. Language education reform in a Finnish university of applied sciences. *ICERI2019 Proceedings*, 1232–1237. IATED. Saatavilla: <http://dx.doi.org/10.21125/iceri.2019.0377> (<http://dx.doi.org/10.21125/iceri.2019.0377>)

Artikkeliin viittaaminen

Pollari, P. (2021). Ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä kielten ja viestinnän opiskelusta moniammatillisissa ryhmissä. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 12(1). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-helmikuu-2021/ammattikorkeakouluopiskelijoiden-nakemyksia-kielten-ja-viestinnan-opiskelusta-moniammatillisissa-ryhmissa> (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-helmikuu-2021/ammattikorkeakouluopiskelijoiden-nakemyksia-kielten-ja-viestinnan-opiskelusta-moniammatillisissa-ryhmissa>)